

מ"י 32679/07/16 - גל ליסקר נגד משטרת מרחב חוף/מטה מרחב חוף - חיפה

בית משפט השלום בחיפה

מ"י 32679-07-16 משטרת מרחב חוף/מטה מרחב חוף - חיפה נ' ליסקר
תיק חיצוני: 3003902016
לפני כבוד השופטת תמי לוי יטח
המבקש גל ליסקר

נגד
המשיבה
משטרת מרחב חוף/מטה מרחב חוף - חיפה

החלטה

1. בפניי בקשה לקבלת פיצוי בגין מעצר שווא מכוח סעיף 38(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים) התשנ"ו-1996. (להלן: "**החסד"פ**").

2. המבקש עוכב ומאוחר יותר נעצר ביום חמישי ה-14.7.16, בשעה 16:58 בחשד לביצוע עבירה של פריצה לבניין שאינו למגורים לפי סעיף 407 א לחוק העונשין תשל"ז-1977, עבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק, הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק ותקיפה סתם לפי סעיף 379 לחוק.

המבקש שהה במעצר ולמחרת ביום שישי ה-15.7.16, הובא לדיון בפניי, במסגרתו עתרה המשיבה להארכת מעצרו ב-5 ימים, לצורך ביצוע פעולות חקירה.

בתום הדיון בבקשה להארכת מעצר, בשעה 14:30 לערך, שוחרר המבקש ממעצר, לאחר שנקבע בהחלטתי מיום 15.7.16 כי לא היה בסיס למעצרו של המבקש. (להלן: "**החלטת השחרור**").

3. בהחלטת השחרור נקבע כי על אף שיוחס למבקש חשד לביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית, המתייחסת לצו זמני שניתן על ידי כב' השופטת מעין צור מבית משפט השלום בחיפה בה"ט 15895-07-16 מיום 7.7.16 (להלן - "**הצו הזמני**"), הלכה למעשה, לא הפר המבקש הוראה חוקית, כאשר פתח את דלת המקלט הסמוך לבית עסקו, וזאת לאור צו מאוחר יותר שניתן ביום 11.7.16. (להלן: "**הצו הקבוע**")

במסגרת הצו הזמני שניתן במעמד צד אחד ובהיעדר המבקש, נאסר על המבקש באופן גורף להיכנס לבית העסק "כלבו לכלב ולחתול" ברחוב מוריה 60 בחיפה.

ברם, במסגרת הצו הקבוע שניתן במעמד הצדדים, ביום 11.7.16, נאסר הדדית על הצדדים להיכנס זה לחנותו של זה, והובהר כי "הכוונה לתחומי החנויות עצמן, ואין הכוונה לרכוש האחר נשוא הבקשה (סטווין, מקלט וכיוצ"ב)".

לטענת המבקש:

4. כבר במעמד חקירתו של המבקש נטען על ידו כי הצו הזמני אינו עדכני, וכי לא ביצע כל הפרה של הוראה חוקית, וכי המשיבה התרשלה עת שלא בדקה אם ישנו צו עדכני, וביססה את מעצרו של המבקש על צו זמני בלבד שניתן במעמד צד אחד.
5. המבקש שב וטען במהלך חקירתו כי לא נאסרה עליו הכניסה למקלט ואף הציג תשריט של החנויות והמקלט על מנת לבסס טענתו בעניין.
6. על אף שבדיקה זריזה מטעם המשיבה בנוגע לתקפות הצו הזמני הייתה מונעת את מעצרו של המבקש, לא עשתה כן המשיבה ותחת זאת הותירה את המבקש במעצר משך כל שעות הערב והלילה עד הבאתו לדיון בבקשה להארכת מעצרו ביום שלמחרת.
7. רק במעמד הדיון בבקשה להארכת מעצר, ולאחר שערך בית המשפט הבדיקה שמצופה היה כי תעשה על ידי המשיבה מלכתחילה, התברר כי לא היה כל בסיס למעצרו של המבקש, וכי כלל לא נאסרה על המבקש הגישה למקלט הסמוך לבית עסקו.
8. המבקש הינו אדם מבוגר, נעדר עבר פלילי והשפעת מעצר השווא עליו הינה קשה ביותר ומצריכה מתן פיצוי למבקש.

לטענת המשיבה:

9. היה יסוד למעצרו של המבקש, וזאת נוכח הצו זמני שהיה בידי המשיבה ואותו הפר לכאורה המבקש. רק בעת הדיון עצמו, התברר כי ישנו צו עדכני מיום 11.7.16 בו תיחמה כב' השופטת צור את השטחים אליהם יכולים הצדדים להיכנס.
10. יתרה מכך, המבקש נעצר בשל חשד לביצוע עבירות נוספות מלבד החשד לביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית.

11. המבקש לא הציג בפני המשיבה את צו העדכני ו/או לא ציין בפניה כי ישנו צו עדכני.

12. הפיצוי הקבוע בתקנה 8 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב-1982, להלן **"תקנות הפיצויים"**, הינו פיצוי מוגבל ותחום ואין לחרוג ממנו ו/או להוסיף עליו. כמו כן, נוכח ייצוג המבקש על ידי הסניגוריה הציבורית אין מקום לאשר תשלום בגין הוצאות הגנת המבקש.

דין והכרעה:

לאחר ששקלתי טענות הצדדים ולאחר עיון בכלל המסמכים שהועברו לעיוני לרבות הפסיקה הרלבנטית, אני רואה לנכון לקבל את הבקשה וזאת מהנימוקים שיפורטו להלן.

13. סעיף 38 (א) לחסד"פ מסדיר את זכותו של חשוד עקב מעצרו, וקובע כי:

"נעצר אדם ושחרר בלא שהוגש נגדו כתב אישום, ומצא בית המשפט שלא היה יסוד למעצר, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי האדם, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לו פיצוי על מעצרו והוצאות הגנתו בסכום שיקבע בית המשפט".

14. קיומו של יסוד למעצר הינו המבחן אובייקטיבי במסגרתו על בית המשפט להעריך את שיקול דעתו של הגורם שביצע את המעצר, בהתחשב בנסיבותיו הפרטניות של כל מקרה ומקרה ובמידע שעמד בפניו באותה עת. יודגש כי יש לבחון את החומר שעמד בפני הגורמים המוסמכים בנקודת הזמן הספציפית, להבדיל מהחומר שעמד לנגד בית המשפט אשר החליט להורות על שחרורו ודחה את הבקשה להארכת המעצר.

(ר' ע"פ (מחוזי חיפה) 38219-07-15 **מדינת ישראל נ' חג'אזי** מיום 19.11.15, "נבו").

15. לחשוד תקום עילת תביעה לפיצוי על פי סעיף 38 (א) לחסד"פ, רק כאשר לא היה חשד סביר לקיומה של עבירה או שלא הייתה עילת מעצר. בחינה זו כאמור תתבצע לדידי, בשים לב לנתונים שעמדו ו/או היו יכולים לעמוד בפני המשיבה במועד המעצר.

הרף הנבחן של ה"חשד הסביר" ו"עילת המעצר" הינו בהתאם לאמור בסעיפים 23 ו-13 לחוק המעצרים.

יש להיזהר כמובן מפני "חוכמה שבדיעבד" ויש לבחון את היסוד למעצר על בסיס הנתונים שהיו כאמור בפני הקצין הממונה שאחראי על המעצר, גם אם מאוחר יותר חלק מהראיות הופרכו.

חוסר הסבירות שבפעולת הקצין הממונה או מי שעצר את החשוד צריך להיות משמעותי על מנת שלא להרתיע את המשיבה לבצע את עבודת החקירה, שכן אחרת בכל מקרה בו ישוחרר חשוד ממעצר, הוא יעתור לקבלת פיצוי.

ר' בעניין זה מ"י (שלום נצרת) 11680-06-15 ירימי יהודה נ' מדינת ישראל (מיום 22.5.16),

מ"י (בימ"ש לנוער ב"ש) 25956-04-15 פלוני נ' מדינת ישראל (מיום 25.2.16), מ"י 43057-03-15 (שלום חיפה) סולימאן מלאק נ' מדינת ישראל (מיום 9.7.15) וכן מ"י 38088-02-15 (שלום חיפה) אורן קורידו נ' מדינת ישראל (מיום 26.1.16).

16. במקרה דנן, המבקש נעצר ושוחרר ללא כל תנאי, על פי החלטת בית המשפט מיום 15.7.16, ובסופו של יום לא הוגש כנגדו כתב אישום.

אשר ליסוד למעצר, קרי בחינת קיומו של "חשד סביר" וקיומה של עילת מעצר, הרי שבדיון בבקשה להארכת מעצרו של המבקש, התמקדו הצדדים ובפרט ב"כ המבקש בחקירה אודות העבירה של הפרת הוראה חוקית. אומנם צוינו בבקשה להארכת מעצר עבירות נוספות המיוחסות למבקש, ואולם ליבת הבקשה הייתה החשד לביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית.

17. במהלך הדיון בבקשה להארכת המעצר, ורק לאחר בדיקת בית המשפט, התברר כי הצו הזמני מיום 7.7.16 אינו הצו העדכני וכי ניתן צו מאוחר יותר ביום 11.7.16, במסגרתו לא נאסרה על המבקש הגישה למקלט הסמוך לבית העסק שלו. במעמד הדיון נחקר באריכות ב"כ המשיבה בנוגע לבקשת המעצר ולאי בדיקת קיומו של צו מאוחר לצו הזמני, ברם לא ניתנה על ידו כל תשובה עניינית, ולא נטען כי היה ניסיון לביצוע בדיקה כלשהי בעניין. (ר' פרוטוקול הדיון בבקשה להארכת מעצר מיום 15.7.16).

אף לאחר שהתברר במהלך הדיון, כי לא בוצעה עבירה של הפרת הוראה חוקית, נמנע ב"כ המשיבה מלטעון כי יש מקום לעצור את המבקש רק על בסיס העבירות הנוספות המיוחסות למבקש.

18. בהחלטת השחרור מיום 15.7.16 קבעתי כי נוכח הצו העדכני והדדי שניתן ביום 11.7.16 על ידי כב' השופטת מעין צור ובמסגרתו הותרה למבקש גישה למקלט הסמוך לבית עסקו, ברי כי אין כל הפרה של צו בית המשפט. כמו כן, וחרף העבירות הנוספות אשר פורטו בבקשת המעצר, הוריתי על שחרור המבקש ללא תנאים נוספים.

עת שניתנה החלטת בית המשפט המורה על שחרור המבקש ללא תנאים נוספים, ברי כי נקבע כי אין כל בסיס למעצרו של החשוד, וזאת ביחס לכלל העבירות המיוחסות לו לכאורה, והמפורטות בבקשה להארכת המעצר.

19. המשיבה מצידה לא עררה על החלטת השחרור ללא תנאים, והמשיבה אף לא עתרה במעמד הדיון לעיכוב ביצוע ההחלטה לצורך שקילת הגשת ערר. משכך, לא ניתן אלא לקבוע כי גם המשיבה השלימה עם הקביעה כי אין כל בסיס למעצרו של המבקש וזאת ביחס לכלל העבירות נשוא הבקשה להארכת מעצר.

נוכח האמור, מנועה המשיבה מלהעלות בדיעבד כיום הטענה כביכול מתקיים בסיס למעצרו של החשוד ולו רק על בסיס העבירות האחרות שיוחסו לו בבקשה, מלבד העבירה של הפרת חובה חוקית.

זאת ועוד, די בעובדה כי החשד לביצוע העבירות הנוספות התגבש קודם למעצרו של המבקש, ובכל מקרה עד ליום 6.7.16, ובעובדה כי המבקש לא נעצר קודם ליום 14.7.16, כדי ללמד כי לא היה די בחשד לביצוע עבירות אלו כדי לגבש עילה עצמאית למעצרו של המבקש.

20. **שנית**, אף לגופו של עניין ומבדיקה חוזרת של כלל החומר שהועבר לעיוני לא נכחתי כי היה יסוד למעצרו של המבקש בעת ביצוע המעצר.

מעיון בתיקי החקירה שהועברו לעיוני ומהחלטות כב' השופטת מעין צור בה"ט

15895-07-16 מיום 7.7.16 ומיום 11.7.16, עולה כי בין המבקש לבין ה"ה שי אבי ותמר מתנהל סכסוך על רקע ניהול בתי עסק סמוכים, ברחוב מוריה 60 בחיפה.

21. על רקע הסכסוך שנתגלע בין הצדדים הנ"ל, הגישו בני הזוג שי בקשה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת וביום 7.7.16 ניתנה על ידי כב' השופטת מעין צור החלטה במעמד צד אחד ובהיעדר המבקש. במסגרת צו זמני זה נאסר על המבקש להטריד את בני הזוג שי בכל דרך ובכל צורה וכן נאסר על המבקש להיכנס לבית העסק של בני הזוג שי בשם "כלבו לכלב ולחתול", ברח' מוריה 60 בחיפה.

בסיפא לצו הזמני צוין כי נקבע דיון נוסף במעמד הצדדים ליום 11.7.16.

22. ביום 11.7.16 התקיים דיון בנוכחות המבקש, וצדדים נוספים המעורבים בסכסוך האמור ו/או עדים לו. במסגרת הדיון נחקרו עדים ובעלי דין רבים והועלו בין היתר הטענות בדבר הטחת איומים על ידי המבקש ו/או תקיפות שבוצעו לכאורה על ידו.

חרף הטענות האמורות, ראה לנכון בית המשפט הנכבד, להמליץ בראשית הדיון וכן בסיומו, על מתן צו הדדי למניעת הטרדה מאיימת, ולא על מתן צו חד צדדי כנגד המבקש.

23. הצדדים הסכימו לקבל את המלצת בית המשפט וניתן במעמד הדיון צו הדדי למניעת הטרדה מאיימת

הכולל איסור על המבקש להיכנס לחנותם של בני הזוג שי. עם זאת הובהר בסעיף 1ה' לצו (עמ' 13 לפרוטוקול מיום 11.7.16 ב-ה"ט 15895-07-16) כי נאסר על הצדדים: **"להיכנס זה לחנותו של זה, דהיינו המשיבים לא ייכנסו לחנות 'כלבו לכלב ולחתול' והמבקשים לא ייכנסו לחנות 'חנות עתיקות גל ליסקר'. מובהר כי הכוונה לתחומי החנויות עצמן, ואין הכוונה לרכוש האחר נשוא הבקשה (סטווין, מקלט וכיו"ב)".**

24. סבורני כי די בכך שבמסגרת הדיון בבקשה למתן צו הטרדה מאיימת שנדון בפני כב' השופטת צור, לא הורם הנטל הנדרש למתן צו חד צדדי כנגד המבקש לפי חוק הטרדה מאיימת, כדי ללמד על כך כי לא היה בראיות הקיימות באותה עת, כדי להצדיק קיומו של חשד סביר לביצוע העבירות ו/או לקיומה של עילת מעצר.

ודוק, על אף שלטענת המשיבה היה בסיס למעצר המבקש נוכח החשד לביצוע העבירות האחרות, הרי שבית משפט השלום אשר דן בבקשה למתן צו למניעת הטרדה מאיימת ושמע את עדויות הצדדים, לא התרשם כך והסתפק במתן צו הדדי.

הרושם המתקבל הוא כי בית המשפט המליץ על מתן צו הדדי, והצדדים אף הסכימו לכך, לאחר שחקירות הצדדים והעדים, אשר פורטו בפרוטוקול מיום 11.7.16 15895-07-16 לימדו על כך כי ישנן פעולות ו/או הטרדות אשר מתבצעות גם על ידי הצד שכנגד.

25. **שלישית**, חיזוק נוסף להיעדרו של חשד סביר לביצוע העבירות המיוחסות למבקש, ניתן למצוא באישור המשיבה לכך שכלל תיקי החקירה שנפתחו כנגד המבקש נסגרו בסופו של יום מחוסר ראיות וזאת תוך זמן קצר.

26. אומנם יש לבחון את קיומו של החשד הסביר נכון למועד המעצר, ואולם, ככל שהמשיבה הייתה מבצעת בדיקה מקיפה כמצופה ממנה, במועד המעצר, היא יכלה בנקל לקבל את מלוא המידע הרלבנטי באותה עת, אשר היה מפריך את קיומו של החשד כאמור, והייתה יכולה להימנע ממעצרו של המבקש, וזאת כפי שאף עלה מחקירת המבקש כפי שיפורט להלן.

המשיבה מצידה לא הצביעה על ראיות שהתגבשו מאוחר למעצר המבקש, ואשר היוו בסיס לסגירתם של תיקי החקירה, וכי לא היה ביכולתה לאתר ראיות אלו קודם למעצר המבקש.

27. **רביעית**, במסגרת חקירתו של המבקש ביום 14.7.16 על ידי המשיבה ציין המבקש בעמ' 3 להודעתו, שורות 43, 44 כי **"היה דיון בבימש לי אסור לדבר איתו ולו איתי ללא קשר לסטווים וללא קשר למקלט"**.

28. בהתאם לדו"ח העיכוב מיום 14.7.16, המבקש עוכב לאחר שנחשד כמי שפרץ למקלט אשר סמוך לבית עסקו ולאחר שהמשיבה ראתה בכך הפרה של הצו הזמני שניתן על ידי בית המשפט ביום 7.7.16, ולאחר שנחשד בגרימת נזק לרכוש.

על פי דו"ח הפעולה מהמועד הנ"ל, הוצג בפני המשיבה על ידי המתלונן, שי אבי, צו זמני למניעת הטרדה מאיימת מתאריך 7.7.16.

29. על אף שהבסיס כאמור לעיכובו ומאחר יותר למעצרו של המבקש, מקורו בפתיחת דלת המקלט ועל אף שהמבקש ציין בחקירתו כאמור כי התקיים דיון בבית המשפט וכי אין קשר למקלט לא טרחה המשיבה לשוב ולבחון את תקפות הצו הזמני אשר ניתן ביום 7.7.16, ולברר מה היו תוצאות הדיון שהתקיים ביום 11.7.16.

30. הן הצו הזמני והן הצו הקבוע קודמים למועד מעצרו של המבקש. בצו הזמני נקבע דיון ליום 11.7.16 שהינו מועד הקודם למועד מעצרו של המבקש. במצב דברים זה נדרש מהמשיבה לנקוט בזהירות הנדרשת ולבחון מה היו תוצאותיו של הדיון שהתקיים ביום 11.7.16, והאם הצו הזמני שניתן תקף או שמא בוטל או שונו תנאיו.

המשיבה הגדילה לעשות כאשר ציינה בדו"ח הסודי שהוגש במעמד הדיון מיום 15.7.16 כי מדובר בצו זמני, וחרף זאת לא השכילה המשיבה לבדוק את תוקפו של צו זה.

31. הדברים מקבלים משנה תוקף באשר המבקש עצמו ציין בפני הגורם החקירתי כי התקיים בפועל דיון בבית המשפט וכי אין עוד קשר ו/או רלבנטיות למקלט.

32. המבקש אומנם לא ציין "ברחל בתך הקטנה" כי התקיים דיון ביום 11.7.16 ולא הציג בפני המשיבה את פרוטוקול הדיון והצו העדכני שניתן. ברם, בתנאים שבהם המבקש נעצר באופן מפתיע, ובנסיבות שבהן יתכן כי הצו העדכני לא היה בידיו, בוודאי שאין להטיל האחריות לבירור תוקפו של הצו הזמני על המבקש.

יש לצפות מהמשיבה כמי שאמונה על הליכי החקירה והמעצר לדקדק בבירור הצווים המוצגים בפניה ולבחון האם הם רלוונטיים ותקפים והאם הם עשויים להוות בסיס למעצרו של אדם תוך פגיעה ממשית בחירותו האישית.

33. עיינתי שוב ושוב בתיקי החקירה שהובאו לעיוני בעניינו של המבקש ולא מצאתי כי המשיבה פנתה למתלונן וניסתה לברר עמו האם הצו הזמני הינו בתוקף, האם התקיים דיון כלשהו ביום 11.7.16 ומה היו תוצאותיו. למותר לציין כי ככל שהייתה עושה כן, ועומדת על קבלת העתק מפרוטוקול הדיון מיום 11.7.16, יכלה בנקל להיווכח כי לא הייתה כל מניעה מבחינתו של המבקש לגשת ולפתוח את המקלט הסמוך לבית עסקו.

34. זאת ועוד, מצופה מהמשיבה כי טרם תפגע בחירותו של אדם תפעל לבירור תוקפו של הצו הזמני ולו באמצעות בדיקה פשוטה במערכת "נט המשפט" ו/או באמצעות פניה לגורמים הרלוונטיים בבית המשפט, על מנת לבדוק האם הצו המהווה בסיס למעצרו של המבקש הינו בתוקף אם לאו.

נוכח עיכובו ומאחר יותר מעצרו של המבקש בשעות אחר הצהריים המוקדמות, לא הייתה כל מניעה כי המשיבה תעשה הבירורים הנדרשים טרם החלטתה להותיר את המבקש במעצר למשך כל הלילה.

35. לא נכחתי כי המשיבה עשתה את הפעולות המינימליות והסבירות כאמור על מנת לברר האם הצו על בסיסו היא עוצרת את המבקש הינו בתוקף על אף שכאמור מדובר בפעולות שאינן דורשות מאמץ או זמן ממושך. עוצמת הפגיעה בזכויותיו של המבקש וחירותו מתחזקת ככל שהפעולות שנדרשו מהמשיבה לשם מניעת אותה פגיעה הינן פעולות זריזות שניתן לבצען בנקל ושאינן דורשות מאמץ או שקידה מיוחדת.

למותר לציין כי הליך המעצר הוא הליך פוגעני משכך יש לנהוג בזהירות רבה בעת הפעלתו לרבות ביצוע בדיקה קפדנית של כלל העובדות המבססות את יסודות העבירה ובמקרה דנן אני סבורה כי המשיבה לא נהגה בזהירות המתבקשת.

36. אילו דאגה המשיבה לבחון בשקידה סבירה ובמידת זהירות הראויה את תוקפו של הצו הזמני אשר היווה בסיס למעצרו של המבקש הייתה נוכחת כי לא התגבש חשד סביר לביצוע עבירה שעניינה הפרת הוראה חוקית. אשר ליתר העבירות שפורטו בבקשת המעצר הרי שאילו הייתה המשיבה מעיינת בפרוטוקול הדיון מיום 11.7.16, הרי שהייתה מתרשמת כי מדובר בסכסוך הדדי בגינו לא ניתן אלא צו הדדי בלבד, ולמדה על כך כי לא מתקיים חשד סביר גם ביחס לביצוע עבירות אלה ואף אם מתקיים חשד - כי אין בהן כדי לגבש עילת מעצר של המבקש.

בנסיבות אלה הגעתי לכלל מסקנה כי לא היה כל יסוד ובסיס למעצרו של המבקש ביום 14.7.16 וכי המבקש נעצר שלא לצורך.

37. נוכח מכלול הנימוקים שפורטו לעיל ובהתחשב בשעות בהן נשללה חירותו של המבקש (מיום 14.7.16 שעה 16:58 ועד למחרת בשעה 14:26), באופיו של המעצר (מעצר בבית מעצר מאחורי סורג ובריח), בעובדה כי המבקש נעדר עבר פלילי ובשים לב לגילו של המבקש, אני מחייבת את המשיבה לפצות את המבקש בהתאם לתקנה 8 לתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) תשמ"ב-1982, בסך של 372 ₪.

כמו כן אני מחייבת את המשיבה לפצות את המבקש בנזקים העקיפים שנגרמו לו עקב מעצרו לרבות עוגמת נפש, פגיעה בחירות המבקש ובשמו הטוב בסך של 3,000 ₪.

הסכומים האמורים ישולמו למבקש תוך 30 יום מיום המצאת החלטתי זו לידי המשיבה, שאם לא כן יישאו הפרשי ריבית והצמדה כחוק.

המזכירות תמציא החלטה זו לצדדים.

המשיבה תיקח את תיקי החקירה מלשכתי לאחר תיאום עם העוזרת המשפטית.

ניתנה היום, ט' אלול תשע"ו, 12 ספטמבר 2016, בהעדר הצדדים.